

Persbericht

Zutphen, 10 november 2006 - Een recent artikel in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde (4 november 2006) van de hand van enkele medici, waaronder oud-minister van Volksgezondheid Els Borst-Eilers, becommentarieert het nut van het invriezen van navelstrengbloed en beenmerg voor eigen gebruik. De Nederlandse Stichting Cryo-Save wordt genoemd in dit commentaarstuk. Stichting Cryo-Save werd vooraf niet gecontacteerd door de redactie van het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde, anders hadden enkele foutieve beweringen makkelijk kunnen weerlegd worden.

Nergens wordt in het artikel met argumenten bewezen dat lichaamseigen (autologe) stamcellen nutteloos zouden zijn en dus niet moeten worden opgeslagen. De opslag en bewaring van lichaamseigen stamcellen wordt wel bepleit, maar dan enkel binnen publieke banken. Blijkbaar wordt de opslag en bewaring van lichaamseigen stamcellen plotseling volledig nutteloos zodra dit particulier gebeurt ten behoeve van de donor zelf of zijn naaste familieleden.

Autoloog gebruik van stamcellen kent geen afstotingsverschijnselen. De stamcellen zijn direct beschikbaar. Autologe stamceltransplantatie blijkt meer en meer de standaardbehandeling te worden bij patiënten met multipole myeloma's. Amerikaanse statistieken bewijzen dat er sinds 2002 meer beenmergtransplantaties met autologe cellen plaatsvinden dan met allogene cellen. In 2004 werd het eerste geval beschreven van een succesvolle autologe stamceltransplantatie bij een 20 maanden oud patiëntje met een ernstige vorm van aplastische anemie, waarbij de ouders (beide artsen) het initiatief hadden genomen om de stamcellen uit zijn navelstrengbloed te bewaren in een private bank om het vervolgens te kunnen gebruiken¹. Kortom, algemene kritiek op het nut van autologe stamcelbewaring en therapie is onvoldoende overtuigend onderbouwd, zoals ook blijkt uit recente literatuur. Sterker nog, stamcellen uit navelstrengbloed kunnen differentiëren tot longcellen die in staat zijn om longsurfactant te produceren.²

Géén verbod in Europa

Europa spreekt zich uitdrukkelijk uit om géén verbod op private opslag toe te passen. Verscheidene lidstaten hebben dan ook wetgeving in deze zin ingevoerd. Cryo-Save bewaart in toenemende mate stamcellen afkomstig van Italiaanse kinderen. En ook België, noch het Verenigd Koninkrijk verbieden de private opslag van stamcellen uit navelstrengbloed. Cryo-Save is actief in 28 landen, waaronder 14 binnen de Europese Unie.

Cryo-Save is één van de oprichters van van ITERA, International Tissue Engineering Research Association, een internationaal wetenschappelijk platform van experts uit universiteiten en bedrijven die aan stamcelonderzoek doen. Tijdens een recent symposium (Maastricht, 23 en 24 oktober) hebben stamcelonderzoekers uit verschillende Europese lidstaten toelichting gegeven omtrent de nieuwste mogelijkheden op basis van autologe stamceltherapie. Geen van vornoemde auteurs was hierop aanwezig, noch als spreker, noch in het publiek.

Strikte kwaliteitseisen voor zowel private als publieke banken

De vereisten inzake kwaliteit en controle van opslag en bewaring van stamcellen en weefsels zijn vastgelegd in Europese Richtlijnen (2004/23 en 2006/17). Deze richtlijnen zijn tot stand gekomen mede dankzij de inbreng en zelfs op uitdrukkelijke vraag van private banken, teneinde de kwaliteit en controle te verhogen en gelijk te stellen tussen de verschillende Europese

---

¹ Biology of Blood and Marrow Transplantation 10:741-742 (2004)

² Journal of Cytotherapy, Nov.7, 2006. Deze recente publicatie heeft brede persaandacht gekregen.

lidstaten. Bovendien zijn de vereisten strikt en wordt kwaliteitscontrole verplicht geldend, zowel voor private als voor publieke banken. Het is dus fout om voor te stellen dat private banken over geen of onvoldoende kwaliteitsvereisten zouden beschikken, integendeel. Cryo-Save beschikt over ISO gecertificeerde laboratoria.

Vraagtekens bij de visie van publieke banken

De bewering dat privé familiebanken “forse bedragen” aanrekenen voor de bewaring van navelstrengbloed, verdient toch wel enige nuancering. Cryo-Save rekent 1.375 EUR, maar dan wel voor een periode van 20 jaar, oftewel 5,70 EUR per maand. Wat kosten de diensten van publieke banken per patiënt aan de gehele Nederlandse maatschappij?

De stelling dat het wetenschappelijk bewijs van de therapeutische potentie van stamcellen vooralsnog beperkt is, is ronduit fout en is wetenschappers onwaardig. Inzake de therapeutische potentie is de wetenschappelijke bewijsvoering zéér overvloedig, getuige de duizenden artikelen die inmiddels zijn verschenen in toonaangevende tijdschriften door gerenommeerde instellingen en auteurs. Momenteel ontbreekt enkel nog de concrete en overtuigende vertaling van deze wetenschappelijke *in-vitro* en *in-vivo* data in proefdieren naar patiënten, onderbouwd door duidelijke primaire criteria en statistische data en in nauw overleg met de regelgevende overheden. Cryo-Save werkt proactief mee om een deel van deze resultaten te kunnen aanleveren.

Vornoemde auteurs zwijgen in alle talen over het rapport ZonMw “Wenselijkheid en Haalbaarheid van een Persoonlijke Cellenbank”³. Dit rapport, uitgevoerd in opdracht van de Nederlandse overheid in 2003, één jaar na de ambtstermijn van oud-minister Borst, concludeert dat de kans op gebruik van stamcellen door de eigen donor minstens 1 op 600 bedraagt. Wil men deze kans dan ontraden aan 26.500 kinderen op de totale Nederlandse bevolking van 16 miljoen?

Zijn voornoemde auteurs bereid om de verantwoordelijkheid op zich te nemen wanneer zou blijken dat jaren later de betrokken persoon had gered of beter behandeld kunnen worden indien zijn of haar stamcellen voor autoloog gebruik waren bewaard geworden?

Heeft elke burger in Nederland niet het recht en de vrije keuze om te beslissen wat goed is voor zijn of haar kind(eren) als dit geen schade berokkent aan het kind. Marktonderzoek in België in september 2006 heeft aangetoond dat 74% van de ondervraagden bij zowel de bevolking als bij artsen vindt het recht en de vrije keuze te hebben eigen stamcellen te laten bewaren bij de geboorte van een kind. Wil men deze kans dan ontzeggen aan de Nederlandse ouders?

Tijdens de ambtstermijn van oud-minister Borst heeft de Tweede Kamer uitgebreid gedebatteerd over de bewaring van stamcellen uit navelstrengbloed. Een meerderheid van de volksvertegenwoordiging heeft toen beslist dat er een keuzevrijheid moet zijn voor ouders om navelstrengbloed niet te gebruiken, dit voor wetenschappelijk onderzoek af te staan, of de daaruit gewonnen stamcellen te doneren of op eigen naam te laten bewaren. Waarom wordt nu zoveel ophef gemaakt over privé opslag terwijl het publieke debat al lang afgesloten is?

Op basis waarvan durven voornoemde auteurs het uitstekende medische korps in Nederland beschuldigen van misleiding en hen tuchtrechterlijk aansprakelijk te stellen, indien artsen en

---

³ Dit document werd gesubsidieerd onder projectnummer 5000 0003 door de organisaties Zorg Onderzoek Nederland en de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek. Auteur: Dr. Nietfeld (projectleider).

verloskundigen enkel ingaan op een bewuste vraag van de patiënt, die zich heeft geïnformeerd op basis van objectieve informatie, het beste wenst voor zijn of haar kind en hiervoor de toestemming geeft ("informed consent")? Elke ouder zou de verschillende mogelijkheden moeten vernemen van de arts of verloskundige: het weggooien van het menselijk materiaal, wetenschappelijk onderzoek laten uitvoeren op dit materiaal, de bewaring ervan in een publieke bank of tenslotte de bewaring in een private bank. Een gynaecoloog heeft als taak en zelfs de plicht de patiënt volledig en objectief te informeren over deze vier mogelijkheden.

Conclusie

Publieke stamcelbewaring is ontstaan vanuit de therapeutische aanpak van hematologische indicaties en is gebaseerd op allogene gebruik van stamcellen. Private stamcelbewaring legt zich toe op het bewaren van stamcellen voor autoloog gebruik. Beide vormen van bewaring kunnen naast elkaar bestaan. Het feit dat broer en zus voor 30% geschikt zijn als donor van stamcellen voor elkaar, biedt een unieke kans aan een familiebank om als eerste geconsulteerd te worden. Privé opslag ondersteunt dan ook volledig de intrafamiliaire mogelijkheden van stamcellen.

Cryo-Save is ervan overtuigd dat celtherapie in de nabije toekomst op talrijke domeinen complementair zal zijn aan de klassieke medicamenteuze en aan de transplantatiegeneeskunde. Hiervoor dienen echter wel de bouwstenen van het menselijke lichaam beschikbaar te zijn en dus opgeslagen te worden. Deze dienstverlening wordt op objectieve wijze aangeboden en onder strikte kwaliteitsvereisten uitgevoerd.

* * * einde * * *

Stichting Cryo-Save – www.cryo-save.com

Cryo-Save bestaat sinds 2000. Cryo-Save is actief in 28 landen verspreid over 3 continenten (Europa, Azië en Afrika) en beschikt over drie centrale laboratoria. De groep is gespecialiseerd in bewaring op -196°C in vloeibare stikstof van stamcellen en weefsels. Momenteel worden ruim 46.000 stalen van stamcellen bewaard, waardoor Cryo-Save de grootste familiebank is voor de private opslag van stamcellen in Europa.

Voor meer informatie over Cryo-Save en haar activiteiten:

Marc Waeterschoot, algemeen directeur tel. +32 495 501 949
Peter Tulkens, communicatie tel. +32 477 198 067

Stichting Cryo-Save
IJsselkade 8
7201 HB Zutphen
Tel. 0575-509 100
Fax 0575-547 424
Email: medinfo@cryo-save.com